

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-122/2021

2022 m. sausio 19 d. Nr. KT8-A-S8/2022

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Giedrės Lastauskienės, Vytauto Mizaro, Algio Norkūno, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] ([duomenys neskelbiami]) prašymą Nr. 1A-122/2021.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas prašo ištirti, ar Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 17 straipsniui neprieštarauja CPK 87 straipsnio 1 dalis (su 2019 m. birželio 13 d. pakeitimu), 370 straipsnis (su 2011 m. birželio 21 d. pakeitimu) tiek, kiek juose nenustatyta, kad sumokėtas žyminis mokestis už prašymą atnaujinti procesą yra grąžinamas, kai teismas proceso neatnaujina.

2. Iš pareiškėjo prašymo, jo priedų ir Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenų matyti, kad Vilniaus apygardos teismas 2021 m. vasario 8 d. nutartimi atmetė pareiškėjo prašymą atnaujinti procesą civilinėje byloje CPK 366 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu. Pareiškėjas pateikė prašymą Vilniaus apygardos teismui priimti papildomą nutartį dėl žyminio mokesčio, sumokėto už prašymą atnaujinti procesą, grąžinimo pareiškėjui. Vilniaus apygardos teismas 2021 m. vasario 22 d. nutartimi pareiškėjo prašymą atmetė, pažymėjęs, kad, atsisakius atnaujinti procesą civilinėje byloje, šalių ginčas buvo išspręstas iš esmės, todėl nebuvo pagrindo spręsti dėl žyminio mokesčio, sumokėto už prašymą atnaujinti procesą, grąžinimo pareiškėjui pagal CPK 87 straipsnio 1 dalies 10 punktą (2019 m. birželio 13 d. redakcija), kuris nustato, kad sumokėtas žyminis mokestis grąžinamas, kai byla baigiama nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės ne dėl

ieškovo kaltės. Lietuvos apeliacinis teismas 2021 m. birželio 17 d. nutartimi Vilniaus apygardos teismo 2021 m. vasario 22 d. nutartį paliko nepakeistą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2021 m. rugsėjo 22 d. galutine ir neskundžiama nutartimi pareiškėjo kasacinį skundą atsisakė priimti.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2021 m. spalio 18 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Pareiškėjas prašo ištirti, ar Konstitucijai neprieštarauja CPK 87 straipsnio 1 dalis (su 2019 m. birželio 13 d. pakeitimu) tiek, kiek joje nenustatyta, kad sumokėtas žyminis mokestis už prašymą atnaujinti procesą yra gražinamas, kai teismas proceso neatnaujina.

5.1. Ginčydamas CPK 87 straipsnio 1 dalies (su 2019 m. birželio 13 d. pakeitimu) tiek, kiek nurodyta, atitiktį Konstitucijai, pareiškėjas nurodo, kad tik tada, kai, atnaujinus procesą, byla išnagrinėjama pakartotinai pagal bendrąsias CPK taisykles ir priimamas vienas iš CPK 371 straipsnio 1 dalyje (2011 m. birželio 21 d. redakcija) nurodytų sprendimų, pareiškėjo vertinimu, byla išsprendžiama iš esmės ir pareiškėjas tinkamai įgyvendina teisę apginti savo pažeistą teisę ar interesą, pasinaudodamas išimtinu įsiteisėjusių teismų sprendimų peržiūrėjimo būdu. Pareiškėjo nuomone, atsisakęs atnaujinti procesą, taigi ir pakartotinai neišnagrinėjęs bylos pagal bendrąsias CPK taisykles, teismas *ex officio* turi gražinti jam sumokėtą žyminį mokestį.

5.2. Pažymėtina, kad Vilniaus apygardos teismas 2021 m. vasario 22 d. nutartyje, Lietuvos apeliacinis teismas 2021 m. birželio 17 d. nutartyje nurodė, kad, priešingai, nei teigia pareiškėjas, išnagrinėjęs prašymą atnaujinti procesą teismo posėdyje, teismas klausimą dėl proceso atnaujinimo išsprendžia iš esmės, t. y. patikrina, ar prašymas paduotas nepraleidus termino, nustatyto CPK 368 straipsnyje (su 2016 m. lapkričio 8 d. pakeitimu), ir pagrįstas įstatyme nustatytais pagrindais; ši stadija gali baigtis dvejopai: teismo nutartimi atnaujinti procesą arba teismo nutartimi atsisakyti atnaujinti procesą; teismas, įvertinęs teisines ir faktines aplinkybes, pareiškėjo nurodytas kaip esmines bylai, priimdamas nutartį atsisakyti atnaujinti procesą, pasisako dėl ginčo baigties, galutinai nusprenddamas, kad šalių teisės ir pareigos, nustatytos įsiteisėjusiu sprendimu ar nutartimi, neturi būti keičiamos.

5.3. Įvertinus pareiškėjo prašymo turinį, konstatuotina, kad pareiškėjas, ginčydamas CPK 87 straipsnio 1 dalies (su 2019 m. birželio 13 d. pakeitimu) tiek, kiek nurodyta, atitiktį Konstitucijai, iš esmės nesutinka su dėl jo priimtose Vilniaus apygardos teismo 2021 m. vasario 22 d. nutartyje,

Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. birželio 17 d. nutartyje pateiktu ginčijamo teisinio reguliavimo aiškinimu ir taikymu, t. y. su tuo, kad, teismų vertinimu, priimdamas nutartį atsisakyti atnaujinti procesą, teismas pasisako dėl ginčo baigties, galutinai nusprenddamas, kad šalių teisės ir pareigos, nustatytos įsiteisėjusiu sprendimu ar nutartimi, neturi būti keičiamos, todėl nebuvo pagrindo spręsti dėl žyminio mokesčio, sumokėto už prašymą atnaujinti procesą, grąžinimo pareiškėjui vadovaujantis CPK 87 straipsnio 1 dalies 10 punkto (2019 m. birželio 13 d. redakcija) nuostata, kad sumokėtas žyminis mokestis grąžinamas, kai byla baigiama nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės ne dėl ieškovo kaltės.

Vadinasi, pareiškėjas kelia ne CPK 87 straipsnio 1 dalies (su 2019 m. birželio 13 d. pakeitimu) tiek, kiek nurodyta, atitikties Konstitucijai, o ginčijamo teisinio reguliavimo aiškinimo ir taikymo teismų praktikoje klausimą.

5.4. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją jis neturi įgaliojimų peržiūrėti teismų išnagrinėtų bylų ir panaikinti (pakeisti) teismų sprendimų (*inter alia* 2019 m. lapkričio 12 d. sprendimas Nr. KT45-A-S32/2019, 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT21-A-S21/2020, 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT84-A-S79/2020); pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas taip pat nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų (*inter alia* 2020 m. lapkričio 6 d. sprendimas Nr. KT188-A-S173/2020, 2021 m. birželio 3 d. sprendimas Nr. KT89-A-S81/2021); teisės taikymo klausimus sprenžia institucija, turinti įgaliojimus taikyti teisės aktus; įstatymų leidėjo neišspręsti teisės taikymo klausimai yra teismų praktikos dalykas (*inter alia* 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT80-A-S75/2020, 2021 m. liepos 1 d. sprendimas Nr. KT121-A-S112/2021). Prašymai išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui.

5.5. Vadinasi, ši pareiškėjo prašymo dalis yra nežinybinga Konstituciniam Teismui.

5.6. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

5.7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

6. Pareiškėjas taip pat prašo ištirti, ar Konstitucijai neprieštarauja CPK 370 straipsnis (su 2011 m. birželio 21 d. pakeitimu) tiek, kiek jame nenustatyta, kad sumokėtas žyminis mokestis už prašymą atnaujinti procesą yra grąžinamas, kai teismas proceso neatnaujina.

6.1. Pažymėtina, kad nors pareiškėjas teigia, jog jis ginčija CPK 370 straipsnio (su 2011 m. birželio 21 d. pakeitimu) konstitucingumą, iš pareiškėjo prašymo visumos matyti, kad iš esmės jis nesutinka su dėl jo priimtose Vilniaus apygardos teismo 2021 m. vasario 22 d. nutartyje, Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. birželio 17 d. nutartyje pateiktu ginčijamo teisinio reguliavimo aiškinimu

ir taikymu, t. y. su tuo, kad, teismų vertinimu, priėmus sprendimą atsisakyti atnaujinti procesą, klausimas dėl proceso atnaujinimo buvo išspręstas iš esmės ir dėl to nėra pagrindo grąžinti žyminį mokestį.

Vadinasi, pareiškėjas kelia ne CPK 370 straipsnio (su 2011 m. birželio 21 d. pakeitimu) tiek, kiek nurodyta, atitikties Konstitucijai, o ginčijamo teisinio reguliavimo aiškinimo ir taikymo teismų praktikoje klausimą.

6.2. Kaip minėta, pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas neturi įgaliojimų peržiūrėti teismų išnagrinėtų bylų ir panaikinti (pakeisti) teismų sprendimų; pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas taip pat nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų; tokie prašymai yra nežinybingi Konstituciniam Teismui.

Taigi ši pareiškėjo prašymo dalis yra nežinybinga Konstituciniam Teismui.

6.3. Minėta, kad pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

6.4. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

7. Kaip minėta, pareiškėjas taip pat prašo ištirti, ar CPK 17 straipsniui neprieštarauja CPK 87 straipsnio 1 dalis (su 2019 m. birželio 13 d. pakeitimu), 370 straipsnis (su 2011 m. birželio 21 d. pakeitimu) tiek, kiek juose nustatyta, kad sumokėtas žyminis mokestis už prašymą atnaujinti procesą yra grąžinamas, kai teismas proceso neatnaujina.

7.1. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją jis netiria teisės akto atitikties tos pačios galios teisės aktui, nesprenžia vienodos galios teisės aktų suderinamumo, konkurencijos klausimų. Prašymai išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT20-A-S20/2020, 2020 m. gruodžio 11 d. sprendimas Nr. KT212-A-S195/2020, 2021 m. sausio 28 d. sprendimas Nr. KT18-A-S18/2021).

7.2. Vadinasi, ši pareiškėjo prašymo dalis yra nežinybinga Konstituciniam Teismui.

7.3. Kaip minėta, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

7.4. Taigi yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

8. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] ([duomenys neskelbiami]) prašymą Nr. 1A-122/2021.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Giedrė Lastauskienė

Vytautas Mizaras

Algis Norkūnas

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė